

# אור מול הטשטוש: חנוכה בטקס כתגובה לאנטישמיות החדשה

written by רותי פינס פלדמן | 25.12.2025

גל האנטישמיות האחרון, שהתפרץ באוסטרליה במהלך חג החנוכה והתפשט במהירות לקהילות יהודיות ברחבי העולם, אינו תופעה מבודדת. הוא חלק מבעיה רחבה ועמוקה הרבה יותר: טשטוש הולך וגובר של אמת, צדק וסדר בעולם המערבי. כאשר קווים מוסריים מיטשטשים ונרטיבים מעוותים זוכים ללגיטימציה, האנטישמיות אינה תוצאה מקרית <sup>[1]</sup> אלא סימפטום.

המענה למציאות הזו אינו הסתגרות או נסיגה, אלא להפך: התאמה למציאות המשתנה, גמישות ונחישות ערכית. הדוגמה של אוסטרליה, בירת טקסס, ממחישה זאת היטב.

כבכל שנה, גם השנה התקיימה באוסטרליה הדלקת נרות חנוכה רשמית בהשתתפות מושל המדינה, **גרג אבוט**. בעקבות פיגוע הטרור והמתרחבות הביטחוניות הגוברות, האירוע אמנם התקיים במתכונת מותאמת <sup>[2]</sup> אך הוא לא בוטל, לא הוצנע ולא הוסתר. להפך.

כמי שנכחה באירוע, ניתן היה לחוש כי מדובר בטקס מכובד ורשמי, שנערך באולם הקבלה החגיגי של המושל. אבוט, שהביע מאז ה-7 באוקטובר תמיכה עקבית ובלתי מתפשרת בישראל, המשיך לעמוד בגלוי לצד הקהילה היהודית גם ברגעים רגישים ומורכבים. כך גם באירועי החנוכה הרבים שנערכו ברחבי העיר <sup>[3]</sup> חגיגות ציבוריות, שמחות וגלויות, עם חנוכיות גדולות כמיטב המסורת.

המסר היה ברור: לא מתחבאים, לא משתיקים ולא מוותרים על הנוכחות הציבורית. במקום זאת, בוצעו התאמות נדרשות <sup>[4]</sup> אבטחה מוגברת מטעם המדינה, רישום מוקדם לאירועים, וסיקור תקשורתי נרחב ששודר בכל ערוצי החדשות המקומיים. נוכחות יהודית גלויה, אך אחראית.

החנוכייה דלקה בגאווה לצד עץ חג המולד בכיכר המרכזית של אוסטרליה <sup>[5]</sup> ולא רק שם. מראות דומים נראו גם בכיכרות הערים המרכזיות ברחבי טקסס, המדינה הגדולה ביותר בשטחה בארצות הברית. כהצהרה שקטה וברורה: יש מקום לאור, גם <sup>[6]</sup> ואולי במיוחד <sup>[7]</sup> בזמנים של חשכה.

אחד הרגעים הסמליים והמרגשים בטקס היה כאשר ילדי גן חובה מבית הספר המקומי של חב"ד עלו לבמה ושרו בעברית שירי חנוכה בפני המושל, האירוע סוקר בהרחבה בתקשורת.

אחד הנואמים בטקס, לצד אבוט, היה אחיו של פצוע קשה בפיגוע באוסטרליה. כך, החיבור בין הקהילות היהודיות בעולם הורגש מקצה לקצה: מאוסטרליה, דרך ארצות הברית, ועד כל בית שבו שודר הטקס. סיפור אישי אחד הפך לאמירה קולקטיבית על סולידריות יהודית ועל אחריות הדדית חוצת יבשות.

לצד חגיגות הכריסמס, במרחב הציבורי לא הורגשה אנטישמיות, אך אין לטעות: לא מדובר

בהיעדר אנטישמיות. גם בטקסס קיימות תופעות של שנאה והסתה. אולם מדיניות אפס הסובלנות הטקסנית, המוכרת היטב בתחומי ביטחון הפנים והסדר הציבורי, עושה את שלה גם בהקשר זה. במרחב הציבורי <sup>2</sup> וגם בקמפוסים <sup>3</sup> אין לגיטימציה להפגנות אנטי-ישראליות אלימות או להסתה גלויה במסווה של חופש ביטוי. הקו ברור, והאכיפה עקבית.

דווקא על רקע זה, החגיגות הפומביות והגלויות של חנוכה בטקסס מהוות נקודת אור. כאשר מדי יום מופצות ברשתות החברתיות בארצות הברית תיאוריות קונספירציה העוסקות בישראל ובהשפעתה לכאורה על מדיניות החוץ האמריקאית <sup>4</sup> תיאוריות שמחללות כיום גם אל תוך הימין האמריקאי, שבעבר נתפס כתומך בישראל כמעט ללא סייג <sup>5</sup> עצם קיומם של אירועים רשמיים, ממלכתיים ומסוקרים, הוא הצהרה. במיוחד כאשר המושל של טקסס, המדינה השמרנית אולי החשובה ביותר בארה"ב, גרג אבוט, חוזר ואומר באירוע הדלקת הנרות, כי טקסס כולה עומדת לצד ישראל אחרי ה- 7.10 וכי אין לטעות מי הצד הצודק במאבק זה.

המציאות הזו מתחדדת עוד יותר בצל כנס השמרנים הגדול של תנועת Turning Point USA וההד הציבורי שהתלוו אליו בהקשר של ישראל. הרי שאנו ניצבים בפני שלב חדש, מורכב וטעון יותר ביחסי ישראל-ארצות הברית וביחסי יהדות ארה"ב עם המערכת הפוליטית האמריקאית.

השיח הפנימי בימין משתנה, ולעיתים גם נסדק. כך גם לפי סקרי דעת קהל חדשים המראים כי קיים פער בין דורי בתמיכה בסוגיות הקשורות בישראל בקרב הרפובליקנים. בסקר האחרון שפורסם ב- 16 בדצמבר 2025, על ידי IMEU Policy Project ושבוצע על ידי YouGov – נמצא כי מרבית הרפובליקנים הצעירים אינם תומכים בחידוש הסכם הסיוע הביטחוני האמריקאי-ישראלי לעשור נוסף.

כך למשל, גם מיהרה אשת התקשורת השמרנית **מייגן קלי** לקבוע כי דווקא **בן שפירו** (שבמהלך הכנס התנגד לקולות בימין האמריקאי הקושרים קשר נגד ישראל, למשל בטענה כי המוסד עומד מאחורי תיקי **אפשטיין**), הוא זה שהופך את הסוגיה הישראלית ל"סלע מחלוקת" בתוך הימין האמריקאי. עצם הטענה הזו מעידה על עומק הבלבול: על הקושי הגובר בארצות הברית להבחין בין עובדות לנרטיבים, בין ביקורת לגיטימית לבין דה-לגיטימציה, ובין דיון מדיני מורכב לבין תיאוריות מונפצות שמקורן באידיאולוגיה אנטישמית ישנה, באריזה חדשה.

מותר <sup>6</sup> ואף הכרחי <sup>7</sup> לבקר את ישראל. אך ביקורת כזו יכולה להיות לגיטימית רק כאשר היא נשענת על אמת, הקשר ועובדות. כאשר הגבול הזה מיטשטש, וכאשר תיאוריות כזב מוצגות כ"שאלות קשות" או כ"אומץ אינטלקטואלי", האנטישמיות אינה נעלמת <sup>8</sup> היא רק מחליפה שפה. על הרקע הזה, החנוכייה שהודלקה בגאווה לצד עץ חג המולד בכיכר המרכזית של בבירת טקסס, הם אמירה. אמירה על נוכחות, על חוסן, ועל האפשרות <sup>9</sup> גם במציאות סוערת ומבולבלת <sup>10</sup> לבחור באמת, בסדר ובאור.

פורסם במעריב, בתאריך 25 לדצמבר 2025.